

ELEKTRİK ZAMMI 1 TEMMUZ'DAN İTİBAREN OTOMATİK!

Elektrik zamlarının 1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren otomatikçe bağlanması kararı üzerine 30 Haziran günü TükoDer (Tüketiciyi Koruma Derneği), ESM (Enerji Sanayi ve Maden Kamu Emekçileri Sendikası), Tes-İş 1. Nolu Şubesi ve TÜDEF (Tüketici Dernekleri Federasyonu) ile birlikte BEDAŞ Genel Müdürlüğü'nün Taksim binası önünde ve zamların uygulanması sonrasında 11 Temmuz günü Şubemizde basın açıklaması yapan Şubemiz Yönetim Kurulu "AKP Hükümeti'nin aracı olduğu neo-liberal uygulamalara, küreselleşmeye, emperyalizme karşı, tüm sektörlerde olduğu gibi enerji sektöründeki talana karşı duracağız, halkın yararına politikaların hayata geçirilmesi için meşru mücadelemizi sürdüreceğiz" dedi. Aşağıda basın açıklaması'nın tam metnini yayınlıyoruz.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) 6 Haziran 2008 tarihinde, kamunun toptan elektrik ticaret şirketi Türkiye Elektrik Ticaret A.Ş'nin (TETAŞ) satış fiyatlarına % 12,7 oranında zam yapılmasını onayladı. Tüketicilere elektrik satan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş'nin (TEDAŞ)

yaptırılmazken, serbest piyasa mantığı içinde açıklanamayacak olan şirketlerin kar garantili elektrik üretme dayatmasına teslim olunmuştur. Otomatik fiyatlandırma kararıyla, yatırım yapmayarak elektrik fiyatlarının fahiş düzeylere çıkmasına neden olan şirketler lehine kararlar alınmıştır.

AKP Hükümeti'nin "yeni yıl armağanı" olarak elektriğe yaptığı yüzde 20 düzeyindeki zam bile kısa sürede yetersiz hale gelmiştir. Ancak otomatik fiyatlandırmaya geçişin ardındaki temel neden kamunun bu yükü kaldıramaz hale gelmesi değil, dağıtım özelleştirmelerinin yapılacak olmasıdır. Şirketlere sorunlu değil, kar garantili bir yapılanma teslim edilmek istenmektedir.

Yapılan zamlar halen kamu elindeki dağıtım şirketlerinin borçlarının özelleştirmeden önce temizlenme niyetiyle sınırlı değildir. Dağıtım özelleştirmeleri için öngörülen 5 yıllık geçiş süreci boyunca halkın cebinden şirketlere kar garantisi sağlanmaktadır.

Kamu elindeki şirketlere maliyet bazlı denilen otomatik fiyatlandırma ile son kullanıcıya yansıtacak zamları yapmaları öngörülürken, şirketlerin üretimlerinde nedense maliyet bazlı fiyatlandırma değil, borsa sistemi devam ettirilmiştir. Bu borsa hep en yüksek fiyattan işlem gören bir borsa şeklinde yapılandırılmıştır.

Bu zamlarla birlikte zaten yüksek düzeyde seyreden elektrik üretim fiyatları daha da yükselecektir. Elektrik üretimindeki doğalgazın payı dikkate alındığında bu durumun tüketiciler açısından yaratacağı sonuç açıktır.

Kararla birlikte EÜAŞ ve TETAŞ için de otomatik fiyatlandırma öngörülmesi, kamunun DUY'daki fahiş fiyatlara müdahalesinin de ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir.

AKP Hükümeti'nin "Enerji Planı", 28 Nisan 2008 tarihli Niyet Mektubu ile IMF'ye sunulmuş, IMF İcra Direktörleri Kurulu'na onaylanmıştır.

Söz konusu plan gereği;

- 1-son kullanıcı elektrik tarifelerinin ayarlanması;
- 2-girdi maliyetlerindeki değişimlerin fiyatlara otomatik olarak yansımaları temin edecek bir fiyatlandırma mekanizmasının uygulanması;
- 3-belediyelerin gecikmiş borçlarının çözülmesi ve
- 4-sektöre ilişkin özelleştirme stratejisinin hızlı bir şekilde yeniden hayata geçirilmesi karar alınmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından yapılan özelleştirme ihale ilanları ile Başkent Dağıtım ve Sakarya Dağıtım bölgelerinin ihalelerine son teklif verme tarihi 10 Haziran 2008, Meram ve Aras Dağıtım A.Ş'lerin özelleştirme ihalelerine son teklif verme tarihi 15 Temmuz 2008 olarak belirlenmiştir.

AKP Hükümeti ülkemizi kapitalist küreselleşmeye eklemeye doğrultusunda, küresel aktörlerin-sermayenin yeni düzenine uygun, yeniden yapılandırma politikalarını, hızlı bir değişim sürecini hayata geçirmektedir.

Doğumundan ölümüne kadar her insan için gerekli olan enerji,

elektriğe % 30 oranında zam yapması bekleniyor.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Yasası'yla, kamu tarafından düzenlenen bir elektrik piyasası yapısından vazgeçilip, piyasa kurallarının geçerli olduğu rekabetçi, serbest bir elektrik piyasası yapısına dönülmüştür.

Yasa ile, merkezî bir plânlama yapısından vazgeçilip, piyasa katılımcılarına dayalı, dağınık bir yönetim anlayışı öngörülmektedir. Bu anlayışa göre, rekabetçi bir elektrik piyasası oluşması, rekabet ortamında, güvenilir ve ucuz elektrik elde edilmesi beklenmiştir. Bunun aldatmaca olduğu yaşananlarla görülmüştür.

Özel şirketlerin güvenilir ve ucuz enerji sağlamadığı, devletten daha fazla fırsat ve olanak talep ettikleri, 1 Temmuz 2006 tarihinde 13 ilimizin karanlıkta kalmasıyla ortaya çıkan gerçekle görülmüştür. Tarife değişikliği gerekçesiyle, fahiş fiyatla elektrik satmayı hedefleyen elektrik üreticileri, o akşam santrallerini devre dışı bırakıp, arz güvenliğini tehlikeye atarak kendi çıkarları için bir gecede kamu kaynaklarını kendi kasalarına aktarıp, dağıtım şirketlerini borçlandırmışlardır.

3 Kasım 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği" (DUY) ile elektrik piyasasında oluşturulan "sanal piyasa", 1 Ağustos 2006 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur.

Dengeleme ve Uzlaştırma Sistemi denilen karaborsa ile 2007 yılında ortalama fiyat 19 Ykr'yi aşmıştır.

Yüksek Planlama Kurulu'nun (YPK) 14 Şubat 2008 tarihli kararıyla (maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizması) elektrik zammı otomatikçe bağlanarak, elektrik fiyatlarının, 1 Temmuz, 1 Ekim, 1 Nisan tarihlerinde, yılda 3 kez ayarlanacağı belirlenmiştir.

Bu sistem sonucunda, uluslararası piyasalarda en önemli maliyet girdisi olarak aşırı yükselen petrol ve doğalgaz fiyatlarındaki yükselişin otomatik olarak elektrik fiyatlarına yansıtacağı görülmektedir. Ayrıca YPK kararına konulan bir maddeye göre de, enerji KİT'lerinde maliyet artışı olmasa da yıllık kâr ya da faiz dışı fazla hedeflerinden önemli sapma olmasını önlemek için zam yapılabileceği belirtilmektedir.

AKP Hükümeti döneminde kamuya enerji alanında yatırım

öncelikle yaşam hakkı, insan hakkıdır. Kamusal alanların tasfiyesi, özelleştirmeler yoluyla sermayeye kaynak aktarılması halka ihanettir.

Enerji alanındaki açmazdan yalnızca konutlar değil, sanayi de büyük ölçüde etkilenecektir. Dünyadaki krizle paralel olarak düşünüldüğünde bu Türkiye ekonomisi açısından ağır sonuçlar yaratacaktır.

AKP Hükümeti'nin aracı olduğu neo-liberal uygulamalara, küreselleşmeye, emperyalizme karşı, tüm sektörlerde olduğu gibi enerji sektöründeki talana karşı duracağız, halkın yararına politikaların hayata geçirilmesi için meşru mücadelemizi sürdüreceğiz.

ELEKTRONİK HABERLEŞME YASASI YENİDEN ELE ALINMALI

22.08.2008 tarihinde basın açıklaması yapan Odamız, Elektronik Haberleşme Yasası Yeniden Ele Alınmalı dedi. Cumhurbaşkanı tarafından yeniden Meclis'e iade edilen yasa üzerine aşağıda yazılı görüş ve öneriler dile getirildi:

1-Telekomünikasyon Kurumu yasa ile; elektronik haberleşme sektöründe rekabete aykırı davranış ve uygulamaları doğrudan veya şikayet üzerine incelemeye, soruşturmaya ve rekabetin tesisine yönelik gerekli tedbirleri almakla görevlendirilirken kurumlar arası yetki karmaşasına neden olacak yetkilerle donatılmakta, Rekabet Kurulu'nun görev ve yükümlülükleri by-pas edilerek sektörde karmaşa yaratacak bir süreç inşa edilmektedir.

2-Elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin alt yapının hazırlanması, şebeke ve hizmetlerin tesisi, işletilmesi ve geliştirilmesinin yanında tüketici haklarının korunması için yasal düzenlemelerin yapılmasına duyulan gereksinimi yadsınamaz. Her türlü elektronik haberleşme aygıtları, sistem ve teçhizatların kurularak işletilmesinde kamu yararı kavramı öncelikle esas alınmalıdır.

3-Ülkemiz elektronik haberleşme sektöründe önemli ölçekte dışa bağımlı iken, yasadaki ulusal sanayinin desteklenmesi ve yerli üretimin teşviki ile ilgili hükümler yeterli değildir.

4-Diğer yandan yasada yer alan işletmecilerin elektronik haberleşme hizmeti sunmaları karşılığı alacakları ücretleri serbestçe belirlemelerine ilişkin düzenlemeler tüketici hak ve çıkarlarının korunmasında asli görevi olan devlet aygıtı sorumluluğu ilkesi ile çelişmektedir.

5-Yine işletmecilerin kendi aralarında yapacakları ara bağlantı ve geçiş ücretlerinin de ilgili sektörlerce sınırlamaya tabi tutulmadan serbestçe belirlemesi tüketicilerin aleyhine sonuçlar doğurmaya aday görünmektedir.

6-Kamu kaynaklarının israf edilmemesi amacıyla aynı altyapının ortak kullanımına yönelik olarak, çok sayıda yönetmelik çıkarılmasına rağmen, GSM firmaları bu alanda herhangi bir ilerleme kaydedememişlerdir. Çevresel, görsel ve elektromanyetik kirliliğe neden olan tesislerin kurulması yerine, tesislerin ortak kullanımını zorunlu kılan yasal düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

7-GSM operatörleri rekabet adı altında yürüttükleri reklam kampanyalarıyla bol hediyeli, sözde ucuz ve indirimli tarifeleri halka pazarlamaya çalışmaktadırlar. Aslında yüksek kardan taviz vermeyen, çeşitli sınırlamalar (hafta içi - hafta sonu, günün belirli saatlerini kapsayan tarifeler, operatör içi konuşma indirimleri ile sınırlı kalan, diğer operatörle görüşmelerde ise; asimetrik yüksek ücret tarifelerini faturalara yansıtan v.b. uygulamalar) içeren tarife paketlerine karşı tüketiciyi koruyacak düzenlemelere gereksinim olmasına karşılık, ne yazık ki buna seyirci kalınmaktadır. Bu uygulamalara seyirci kalınması yaklaşımı, küresel sermayeye hizmet etmekte ve tüm yaşam alanlarını piyasalaştırarak ve yurttaşımızı birden fazla cep telefonu ve sim kart kullanmaya yöneltmektedir.

8-Defalarca yargıya taşınan sabit ücret konusu, bu yasa içinde de tanımlanarak, bu konudaki hak arayışlarının önü kesilmeye çalışılmaktadır. Hizmetin karşılığını vermeden sabit ücret almayı operatörler için hak haline getirmeye çalışan bu anlayış, halkın

sıkıntılarını gidermek yerine sermayenin kar beklentisini yerine getirmeye çalışmaktadır. Telefon faturalarına uygulanan % 18 KDV, %25 özel iletişim vergisi ve telsiz kullanma ücreti (0,89 YTL) ile birlikte görüşme bedelinin yarısı, vergi adı altında yasal kılıflara uydurulmuş kesintilerden oluşmaktadır. Uygulanan bu politikalarla tüketiciye yolunacak kaz gözü ile bakılmaktadır.

9-Türkiye'de ekonomiye ve siyasete sermaye güçleri yön vermektedir. Bu yapı ile oluşan siyasal iktidarlar her alanda olduğu gibi insan faktörünü gözardı ederek kamu maliyesini ve gelirlerini piyasa koşullarına göre düzenlemektedirler. İletişim sektörü; kesintisiz, yüksek hızlı, kaliteli, ekonomik, kamu yararını gözeten, yüksek kar hırsı taşımayan proje ve tesislerle alt yapı problemlerini çözmüş ve dışa bağımlılığı azaltan bir hizmet anlayışına göre tesis edilmelidir.

10-Kamu sağlığını ilgilendiren konularda alınacak tedbirlere ilişkin açıklayıcı bilgiler ile bu konuda izlenecek yöntemlerin ayrıntılı olarak kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir. İthal cep telefonlarının SAR değeri ve insan sağlığına olası etkileri konusunda kamuoyu aydınlatılmalıdır. Tüketicilere sunulan GSM telefonlarının etiketlerinin üzerinde SAR değerinin yer alması sağlanmalıdır. Ayrıca SAR değeri yüksek telefonların ülkeye girişi yasaklanmalıdır. Yasada bu düzenlemeler yer almalıdır.

11-Çağdaş hukuk düzenlemelerinde temel yaklaşım, sosyal düzenin korunması ile bireyin temel hak ve özgürlüklerine saygı arasında bir denge kurulması suretiyle, gerçeği ortaya çıkarmak ve adil yargılama ilkesine uyarak adil yaptırımları uygulamaktır. Ancak; yakın tarihimizde tüm yurttaşların, sivil toplum kurumlarının, özel ve tüzel kişilerin haberleşmesinin tespit ve kayıt altına alınmasına ilişkin kararı ile Türkiye'de temel hak ve özgürlükler yerle bir edilmiştir. Yasa bu konuda çağdaş normlara uygun düzenlemeleri içerecek şekilde düzenlenmelidir.

12-Elektronik Haberleşme Kanunu'na ilişkin yönetmelikler oluşturulurken, bu konudaki hak ihlallerinin önüne geçilmesine ve güvenlik açıklarını giderecek düzenlemelerin hayata geçirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Yasa bu beklentiyi karşılamaktan uzaktır.

Milyonlarca yurttaşın haberleşme hakkının ve özel yaşamının ihlalden hiçbir sıkıntı duymayan ve adeta korku imparatorluğu yaratan siyasal iktidar, özel yaşama ve haberleşmeye saygıyı düzenleyen Anayasa'nın 13. ve 22. maddelerine, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 17. maddesine, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 8. maddesine ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 135. madde genel gerekçesine aykırı hareket ederek elektronik haberleşme alanında keyfi uygulamalar ortaya koymuştur.

Aynı zamanda, uluslararası boyutu olan bu tip tekelekulaksandallarıyla ülkenin tamamının dinlemeye takılması gibi; sözde yasal izinlerle gerçekleştirilen ancak insan hakları temel hak ve hürriyetlerini ihlal eden bu tip uygulamaların engellenmesine ilişkin herhangi bir düzenlemenin bulunmaması; demokratik hukuk devleti olduğumuz iddiası ile çelişmektedir.

Kamunun özgürce kullanabileceği güvenli haberleşme hakkı; yasal güvence altına alınmalıdır. Bu yönüyle düzenleme "yasa içeriği ile ilgili bilgiye sahip tüm toplumsal kesimlerin katkı ve taleplerini dikkate alarak" hazırlanmalıdır.